

Relaties, lichamelijkheid en seksualiteit

“Behandel niemand zoals je zelf
niet behandeld wil worden.
Dat is een goed begin, maar niet voldoende.
Persoonlijke grenzen verschillen immers.
Respect in de omgang is waar het om draait.”

Elke gebruiker heeft het recht op een eigen geaardheid.

Elke gebruiker heeft het recht op vrije relatievorming. Relatievorming en seksualiteitsbeleving gebeurt in respect voor de waarden en normen van derden die hierbij betrokken worden.

Elke gebruiker heeft het recht op vrije seksualiteitsbeleving, de aard of frequentie van deze beleving bepaalt elke persoon voor zichzelf.

Elke gebruiker heeft het recht seksuele omgang te onderhouden met wie hij/zij wenst, voor zover men hiermee niet in tegenspraak komt met het burgerrecht of strafrecht (bv. schending van de openbare zeden, seks met minderjarigen, ...).

Elke gebruiker heeft het recht om personen te ontvangen op zijn of haar studio.

Elke gebruiker heeft het recht op privacy in zijn relatievorming en seksualiteitsbeleving.

Wederzijds respect en professionele houding

Vragen die gesteld worden en die te maken hebben met relaties, lichamelijkheid en seksualiteit worden gesteld in een serene sfeer van wederzijds respect tussen gebruiker en personeelslid.

Een personeelslid kan een gebruiker het recht op relatievorming of seksualiteitsbeleving niet ontzeggen. Zijn of haar persoonlijk moreel oordeel is ondergeschikt aan de visie Eigen Thuis. Er wordt verwacht dat personeel luistert naar elke zorgvraag zonder (waarde)oordeel uit te spreken en de vraag van de gebruiker beantwoordt volgens de richtlijnen binnen deze visietekst.

Van een gebruiker wordt verwacht zijn relatievorming of seksualiteitsbeleving discreet te beleven en zijn vragen op een correcte en respectvolle manier te stellen.

Dienstverlening op het vlak van relaties, lichamelijkheid en seksualiteit

Een gebruiker kan ondersteuning krijgen bij zijn zoektocht naar een relatie of een vorm van seksualiteitsbeleving en kan met vragen of twijfels terecht bij zijn individuele begeleider.

Een gebruiker kan ondersteuning krijgen bij de organisatie van zijn relatievorming of seksualiteitsbeleving en kan hiervoor terecht bij zijn individuele begeleider: wil de gebruiker beroep

doen op externe dienstverlening en wat zijn daar de verwachtingen bij, het leggen van contacten, vervoer regelen, geld voorzien, ... Een gebruiker die niet zelfstandig kan bellen om een afspraak vast te leggen met een seksuele dienstverlener of escorte, kan dit vragen aan een ADL-assistent. Een assistent die hier moeite mee heeft, mag de vraag doorspelen naar een collega. ADL-assistenten die zich vragen of die een vermoeden van misbruik hebben bij het beantwoorden van een assistentievraag melden dit aan de individuele begeleider van de gebruiker.

Een gebruiker kan ondersteuning krijgen bij zijn zoektocht naar specifieke hulpmiddelen en aanpassingen die seksualiteitsbeleving zonder of met beperkte assistentie moeten mogelijk maken. Hij kan hiervoor terecht bij zijn individuele begeleider en/of de dienst hulpmiddelen en aanpassingen.

Een gebruiker kan ondersteuning krijgen bij de voorbereidingen en de afronding die komen kijken bij seksualiteitsbeleving. Als assistent helpen we bij het wassen, aan- of uitkleden en in- of uit bed helpen van de gebruiker. Verder kunnen hulpmiddelen worden klaargelegd, maar ze worden niet door ons aangebracht. We verwachten dat dit serieus en respectvol kan gebeuren. Net als bij het bellen naar een seksuele hulpverlener, kan een verzorger er voor kiezen dit over te laten aan een collega. Wel moet er iemand zijn die de gebruiker met zijn vraag vooruit helpt.

Het is deontologisch niet verenigbaar om als personeelslid seksuele diensten aan te bieden aan gebruikers, niet binnen en niet buiten de werktijd, noch gratis, noch tegen betaling.

Relaties tussen gebruikers onderling

Eigen Thuis mengt zich niet in de relatievorming, amoureuus of seksueel, tussen gebruikers onderling. Net als voor andere relaties wordt gevraagd deze discreet te beleven. De praktische vragen die kunnen aan bod komen (vb. samen slapen in 1 studio, samen leven in een andere) worden individueel bekeken met de begeleider en de directie, binnen de grenzen van wat mogelijk is op vlak van accommodatie, tiltechnieken, veiligheid en dagelijkse verzorging.

Relaties tussen een gebruiker en een personeelslid

We zijn er ons bewust van dat een relatie tussen een personeelslid en een gebruiker niet vanzelfsprekend is en specifieke valkuilen met zich meebrengt. Van alle betrokkenen wordt verwacht dat ze hier correct mee om gaan: afspraken die er zijn voor andere personeelsleden en gebruikers, gelden ook binnen deze relatie.

Er wordt zowel van het betrokken personeelslid en de gebruiker, als van collega's en medegebruikers een professionele en/of correcte houding verwacht. Wanneer problemen worden gemeld die gelinkt worden aan de relatie moeten die, net als andere problemen, worden opgevolgd en opgelost.

Geen enkel personeelslid kan als vertrouwenspersoon worden aangeduid in de IDO van een gebruiker. Dit kan dus ook niet als personeelslid in een relatie met een gebruiker.

Samenwonen en kinderen

Principieel mengt Eigen Thuis zich niet met de wens van gebruikers tot samenwonen of het krijgen van kinderen. Praktisch gezien zijn er echter een aantal bezwaren die maken dat het samenwonen van gebruikers met een partner, al dan niet met een beperking, en het samenwonen met / opvoeden van kinderen, toch moet worden afgelijnd op basis van o.a.:

- ruimtelijke beperkingen (studio's, gemeenschappelijke maaltijden, ...)
- financiële regelingen (tegemoetkoming, ...)
- personeelsomkadering (beperkte mogelijkheden qua extra assistentie, ...)
- het samenleven met medebewoners (overlast, ...)

Gebruikers met deze vragen kunnen terecht bij hun begeleider. Elke vraag wordt individueel bekeken met de directie.

Wanneer een gebruiker een relatie heeft met een partner met een beperking die zich kandidaat stelt om in Eigen Thuis te komen wonen, kan het gegeven dat zij een relatie hebben mee in overweging genomen worden bij de toekenning van de open plaats.

Preventieve en ondersteunende acties in het omgaan met (seksueel) grensoverschrijdend gedrag

Bij vermoeden van of vaststelling van grensoverschrijdend gedrag dient de procedure gevolgd te worden die staat omschreven in het Kwaliteitshandboek (4.6.6. Het voorkomen, detecteren en gepast reageren op grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van gebruikers).

Elke gebruiker die met vragen zit over of slachtoffer is van grensoverschrijdend gedrag móet terecht kunnen bij élk personeelslid. Elk personeelslid dat een vraag of melding van die aard krijgt is gehouden aan absolute discretie en heeft de plicht dit te melden aan een verantwoordelijke, de sociaal verpleegkundige of iemand van het begeleidingsteam en/of aan de directie.

De voorziening is verplicht elke vorm van grensoverschrijdend gedrag ten aanzien van de gebruiker binnen de hulpverleningscontext en uitgaande van een medegebruiker, personeelslid of derde die handelt in opdracht van de voorziening te melden aan het VAPH.

Iedereen die met vragen zit over grensoverschrijdend gedrag
kan terecht op het Meldpunt Misbruik, Geweld en Kindermishandeling
op het gratis nummer
1712

Gebruikers of familieleden kunnen met vragen of voor melding van grensoverschrijdend gedrag ook rechtstreeks op dit meldpunt terecht. De voorziening kan via dit meldpunt grensoverschrijdend gedrag melden dat wordt vastgesteld buiten de context van de hulpverlening.